

Dánék

Korán ébredtem, mert az udvaron olyan világos volt, mintha éjjel leesett volna a hó. Csodálkozva álltam a konyha ablakában: honnan jött ennyi fény? Ahogy ott bámészkodtam, kinyílt résnyire a Dánék ablaka, és a Dánné vékony keze jól megtermett uborkákkal teli befőttesüvegeket állított az ablaktáblák közé. Vidáman intettem a Dánnénak, de ő nem vett észre engem. Mivel a látogatásaim között néha hónapok telnek el, attól félek, hogy a házban elfelejthetik az arcomat.

Fölvettem a piros nadrágomat, aztán apám készletéből raktam a zsebembe dohányt meg cigarettapapírt. Anyám épp akkor lépett ki a szobából, amikor meg akartam nézni magam a tükörben. Meglepődött, hogy újra itt vagyok, dűnnyögött és hadonászott. Éjfél után érkeztem, mondtam. Mikor elment mögöttem, sajnós megláttam, hogy ő is belenéz a tükörbe. Legszívesebben belecsaptam volna az üvegbe ott, ahol az arca volt. Kiment a konyhába, én pedig hallottam, hogy rendet rak utánam.

Mielőtt meglátogattam volna a Dánékat, végigjártam a házat. Új névtábla tűnt fel egy udvari lakás ajtaján, meg új lábtörlő egy második emeleti előtt: erős sörtézetére az volt ráírva csibesárga betűkkel,

hogy WELCOME. Már éjjel is láttam, hogy a postaládákon megújították a festést, a kukákra kipingálták a házszámot meg az utcánk nevét, a függőfolyosó oldalából kivált drótvas végén viszont most is ott csüngött a gyerekfejnyi vakolatdarab. Az öregek azt mondják, veszélyes, de én tudom, hogy nem fog onnan leesni soha.

Megnyomtam a Dánék csengőjét. Szeretem, hogy a Dánné már akkor elkezd a látogatójához beszélni, amikor még ki sem nyitotta az ajtót, és fogalma sincs, ki lehet az. Meg hogy mindig olyan vidám. Meglapogatta a vállam, és hívott, hogy üljek le a konyhában. Láta, hogy megint a piros nadrágomban vagyok. Talán azért veszem föl, hogy megismerjenek.

Leültem a zöld hokedlire, és néztem, ahogy a Dánné mosogat. A szememmel megkerestem a befőttesüvegeket. Gyerekkoromban a Dánné vékony, májfoltos kezétől is félttem, de most már a szétázott, formátlan kenyérdarabot sem találok undorítónak, ami a kovászlében úszik. A Dánné szokás szerint apámról kérdezgetett, nekem pedig szokás szerint nem volt mit mondanom. Arra gondoltam, mennyire fog a Dánné örülni, ha a dohányt meg a cigaretta papírt végre előveszem. Közben azért hegyeztem a fülem, és egyszerre hallottam csöndet meg zajokat. Nem mertem megkérdezni a Dánnétól, hogy itt hon van-e a lánya, mert eddig, ha megkérdeztem, sose volt.

Aztán a Dánné arra kért, hogy hámozzam meg a krumplit. Aztán a szavaival irányított, hogy hol találok a vájdlingot, a hámozókést meg az újságpapírt,

aztán neveltünk, mert valakinek, aki folyton összekeveri a jobb kezét a ballal, nehéz irányítani valakit, aki nem. Éppen nekifogtam a hámozásnak, és kiterítettem a lábam elé az újságpapírt, amikor megjelent az ajtóban a Dánné lánya melegítőben, álmosan. Először az arcát dörzsölgette, hosszan és kíméletlenül masszírozta a szemzugát, aztán kávé lapátolt a kávéfőző tölcserébe, és azt kérdezte, én is kérek-e. Persze, mondtam. Amit a Dánné meg a lánya kérdez tőlem, arra egy ideje leggyakrabban perszével felelek. Szeretem nézni őket, amikor a tűzhely vagy a konyhapult előtt állnak, háttal nekem, és zöldséget darabolnak, levest kavargatnak, vagy csak tartják a gáزرózsa gombját, hogy el ne aludjon a láng. És azt is szeretem, hogy a Dánné lányának a belélegzett kemikáliáktól örökké fátyolos a hangja.

Helyet csináltam a kávéscsészéknek az asztalon, a Dánné lánya pedig kanalat, cukrot meg sűrített tejet vett elő. A Dánné lánya a válás után költözött vissza az anyjához, a Dánné pedig örül, hogy nincsen egyedül. A Dánné lánya nézte, ahogy krumplit hámozok, aztán lábbal áthúzta magához az újságpapírt, és elkérte tőlem a hámozókést. Azt mondta: meg ne bántódjak, de lassan hámozok. Átadtam a kést, a Dánné pedig az arcomat fürkészte. Hogy lássák, csöppet sem bántódtam meg, fölálltam, és gyorsan átadtam a Dánnénak a dohányt. Nagyon örült, és megpuszilt. Apám ingyen jut hozzá a trafikban, de azt nem tudom, hogy lopja-e vagy kapja. A Dánné szokás szerint eltette a fiókba a dohányt, közben a lányával munkahelyi dolgokról beszélgetett, ahogy anyám

velem sosem. Kiderült, hogy a Dánné lányát előléptették a gyógyszergyárban, de a fizetése alig emelkedett. Azért gratuláltam.

A Dánné lánya összecsomagolta a héjakkal teli újságpapírt, és az átnedvesedett, gusztustalan gombócot beletömködte a szemetesbe. Föltette főni a krumplit, megédesítette a kávé, később pedig meggyújtott magának egy cigarettát. Elgondolkodva söprögette a hamut a melegítőjéről. Fölnézett a harmadik emeleti folyosóra, anyám konyhaablakára, kifújta a füstöt, aztán a körmét vizsgálgatva mondta: anyádat följelentette a szomszéd, mert ázik a fürdőszobája. Mesélte? Intettem a fejemmel, hogy nem. Közben azt gondoltam: hogy is mesélte volna, ha egyszer néma, én pedig nem vagyok hajlandó megtanulni a hadonászt. Gyerekkoromban állítólag annyira haragudtam anyámra, amiért csak dűnnyögni meg mutogatni tud, hogy belepisiltem a virágcserepeibe. Én nem emlékszem erre, de ha a Dánék mondják, elhiszem. Anyám, mikor még lejárt hozzájuk szomszédolni, sírva fakadt, és leírta nekik egy papírra a gonosztetteimet. A hadonászt ugyanis a Dánék sem értik.

A Dánné lánya elnyomta a cigarettát, aztán vizet csorgatott a csikkre. Pedig tudja, hogy az anyja ki nem állhatja a nedves dohány szagát. A Dánné azt sem szereti, ha a lánya hosszan és kíméletlenül masszírozza a szemzugát, de a Dánné lánya a válás óta nem tűri el, ha valaki meg akarja szabni, hogy mit csináljon. Ha nekem olyan anyám lenne, mint a Dánné, biztos nem csinálnék ügyet az ilyesmiből – igaz, a Dánné lánya sem csinál.

Megyek, megkeresem a cigarettasodrórt, mondta ekkor a Dánné lánya, és már el is tűnt a szobákhoz vezető sötét folyosón. Nem nézett rám, amikor ezt mondta. Félttem, hogy megharagudott, amiért lassan hámoztam a krumplit. Aztán eltelt néhány perc hallgatással. Hegyezttem a fülem.

Megkért a Dánné, hogy cseréljem ki a bejárati ajtó előtti villanykörtét. A gondnokot két hete hiába kérlelik. Tudom, hogy a nők félnek a falban lévő dolgoktól meg az áramütéstől, de most egy kicsit ideges lettem. Nem szeretem, ha olyankor kell valamit csinálnom, amikor a Dánné lánya bent van a szobában. A Dánné megmutatta, hol tartják a létrát: porrongyok meg felmosórongyok száradtak a fokain. Anélkül, hogy leszedtem volna a rongyokat, kicipeltem a létrát a lépcsőházba. Miután fölmásztam a magasba, a Dánné elvette tőlem a régi égőt, és kezembe nyomta az újat. Sietnem kellett a körtecserével, mert attól tartottam, hogy a lépcsőházból nem hallanám, ha esetleg a Dánné lánya szólítana. Nehogy leess, mondta nekem a Dánné, amíg a létrán álltam. Hiszen ő is azok közé tartozik, akik nem hiszik el, hogy a drótvás végén csüngő vakolatdarab túl fogja élni őket, és egyébként is túl sokat aggodalmaskodnak, hogy a magasban lévő dolgok egyszer majd leesnek a mélybe.

Éppen amikor az összecukott létrát ügyeskedtem vissza a gardrószelekrény melletti részbe, hallottam meg a Dánné lányának a rekedtes hangját. Sosem tudni, mire számíthatok. Van, hogy akkor is behív a szobába, ha rossz kedve van, és van, hogy akkor se,

ha jó. Egyszer nagyon megharagudott, mert azt kérdeztem tőle, hogy megvannak-e még valahol anyám jegyzetei. A papírok, amikre anyám annak idején a gonosztetteimet írta föl – mert én nem emlékszem, miket csináltam a cserépbe pisilésen kívül. Akkor a Dánné lánya négy egymást követő alkalommal sem hívott be a szobába. Azt gondolhatta, hogy nem hiszek neki. Tudom, hogy ki akar békíteni anyámmal, és én ki is békülnék vele, ha nem nőnének nyálhúrok a szájában, amikor artikulál, és nem pattannának sorra el.

Ismered a járást, mondta a Dánné, és állával a folyosó felé bökött. A Dánné lánya a szobájában guggolt, és a komód alsó fiókjában keresett valamit. A cigarettasodrót. Megvártam, hogy fölegyenesedjen, aztán azt mondtam: ma reggel olyan világos volt, mintha havazott volna az éjjel. Ebben a szobában az első pár perc mindig nehéz, mert a Dánné lánya nem mindig segít nekem, én pedig hiába igyekszem már a szűk és hosszú folyosón kitalálni, hogy mi legyen az első mondatom, van, hogy semmi értelmes nem jut eszembe. A Dánné lánya nem mondott a fényességre semmit, csak fogta a cigarettasodrót, és letette a telefonasztalkára. Szinte dühösnek látszott. Vagy csak sietett.

Az ágy tele volt gyógyszergyári dobozokkal. Segíts elpakolni, mondta a Dánné lánya idegesen, és akkor a dobozokat egymás hegyére-hátára hányva bedobáltuk a sarokba. Amikor a Dánné lánya leült az ágyra, én is leültem. Van, hogy magától vetkőzik le. Amikor arra vár, hogy én tegyem meg az első

mozdulatot, akkor picit dühös vagyok, mert egyszer már megesett, hogy végül fejcsóválva mégis eltolta a kezem. A Dánné lánya most hanyatt feküdt az ágyon, a tréningfelsője két szárnyát pedig hagyta oldalra csúszni. Letoltam a melegítőalsóját meg a piros nadrágomat, fölhúztam a pólóját, ő pedig lenézett oda, ahol az altestünk összeért. Eleinte a mellét csókoltam, aztán igyekeztem közömbös vagy csúnya dolgokra gondolni, hogy bevárjam őt. Ha nagyon izgatott vagyok, kényszerítem magam, hogy olyasmire gondoljak, mint a krumplihéjjal teli, átnedvesedett újságpapír, az uborkák mellé dobott kenyérdarab vagy anyám előszobájában a tükör, de ha már túl sokszor használtam ezeket a kiábrándító képeket, akkor a Dánné lánya miatt ezek az eredendően csúnya dolgok átalakulnak széppé.

A Dánné lánya nagyon lassan mozgatta a csípőjét, és éreztem, milyen erős. Néha föltámaszkodtam a tenyeremre, hogy lássam, amint telt mellei alakjukat változtatva vándorolnak ide-oda a mellkasán. Egyik keze behajlítva, ernyedten feküdt a feje mellett, és én arra gondoltam, hogy ilyen szépet, mint ez a kéz, még sohasem láttam. Éva, mondtam. Ijesztő elgondolni, hogy ha legközelebb anyám tükrébe nézek, és közben esetleg a Dánné lányára gondolok, ez az ernyedten fekvő kéz, ami most olyan, mint egy súlyos, föld feletti gyökér, ugyanúgy megcsúnyulhat a sok rágondolástól, mint ahogy a csúnya dolgok megszépülni szoktak. A Dánné lányának a másik keze finoman, súlytalanul pihent a lapockámon, fölrebbent róla és visszaereszkedett, a szeme pedig ugyanab-

ban az ütemben, ahogy a csípője mozgott és a melle vándorolt, időnként kinyílt, időnként becsukódott. Amikor láttam, hogy a Dánné lánya egyre mélyebben és erősebben préseli a párnába a fejét, meg hogy a csípője közben lassan emelkedni kezd, mint az a híres londoni híd, ami ketté tud válni a hajók előtt, végre én is elengedhettem magam, és olyan világos lett a szobában, mintha odakint már órák óta csak havazna meg havazna.

Segíts rendet rakni, mondta a Dánné lánya, miután felöltözött. Rátérdelt az ágyra, és a matrac alá csíptette az ágytakarót. Ilyenkor már nem merek hozzáérni, és nem merem mondani neki, hogy Éva. Visszahánytuk a dobozokat a takaróra, aztán a Dánné lánya előhúzott az ágy alól egy munkahelyéről kicsempészett, gyógyszerekkel teli zacskót, és kezembe nyomott egy színes kapszulákat tartalmazó üvegcsét. Anyádé, mondta. Persze, válaszoltam. Visszatömködte a zacskót az ágy alá, aztán fogta a sodrógépet, és előrement a folyosón, hogy az anyja ne fogjon gyanút. Az üvegcsét elraktam a zsebembe.

Lifteztem kicsit, hogy lecsillapodjak, s csak aztán mentem föl anyámhoz. Amikor ráálltam a WELCOME feliratra a második emeleti lakás ajtaja előtt, elcsodálkoztam, milyen erős tud lenni egy vadonatúj lábtörlő sörtézete. Anyámnak vendége volt a klubból: egy ujjatlan pólós férfi, akit még sohase láttam. A konyhában gubbasztottak, és egy tévés magazinban karikáztatták be a süketnémák kedvéért feliratozott műsorokat. Fölültem a konyhapultra. Kibontottam egy üveg ásványvizet, és megpróbáltam

kirázni belőle a szénsavat, közben ütemesen rugdostam a konyhaszekrény ajtaját. Amikor anyámék végre bevonultak a tévés szobába, hogy letelepedjenek a kiválasztott műsor elé, a Dánné lányától kapott gyógyszert behajítottam a szemetesbe, ahogy minden eddigi küldeményt. Tojáshéjat kotortam rá, hogy anyám véletlenül se találja meg. Aztán a fehéren fénylő udvart bámultam, a drótvás végén csüngő vakolatdarabot, meg a Dánék ablakában csillogó, csodaszép uborkásüvegeket.